

3 advent, tema: *Herrens vägröjare*

Nåd vare med er ...

Bön: Gud, låt ditt ord oss lysa så att vi i mörker ej må gå, men genom denna jämmerdal får vandra till din himmels sal.

Predikotext är Jes 45:1–7:

1 Så säger HERREN till sin smorde, till Koresh vars högra hand jag har fattat för att slå ner folken framför honom, lossa bältet från kungars höfter och öppna dörrar för honom så att inga portar mer är stängda: 2 Jag ska gå framför dig och jämna ut höjderna. Jag ska krossa kopparportarna och knäcka järnbommarna. 3 Jag ska ge dig skatter som är dolda i mörkret och hemliga rikedomar, för att du ska inse att jag är HERREN som kallar dig vid ditt namn, jag är Israels Gud. 4 För min tjänare Jakobs skull, för Israels skull, min utvalde, kallade jag dig vid namn. Jag gav dig ett ärenamn, fastän du inte kände mig. 5 Jag är HERREN, och det finns ingen annan. Utom mig finns ingen Gud. Jag spänner bältet om ditt liv, fastän du inte känner mig, 6 för att man ska förstå både i öster och väster att det inte finns någon utom mig. Jag är HERREN, och det finns ingen annan. 7 Jag formar ljuset och skapar mörkret, jag ger lycka och skapar olycka. Jag, HERREN, gör allt detta.

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Profetian om Koresh

Tänk dig att du gräver grunden för ett hus som du ska bygga. Du hittar en gammal plåtburk med ett papper i. På pappret står ditt namn och det står att just du ska bygga ett hus på den plats där plåtburken finns! Pappret analyseras och experterna påstår att det är från 1800-talet.

Vad ska du tänka om det? Kunde någon på 1800-talet, för 200 år sedan, veta vad du ska heta och att du ska bygga ett hus just där? Nej, det måste väl finnas en annan förklaring, som att någon för en kort tid sedan, när du redan hade planer på bygget, hade fixat ett papper så det ska se gammalt ut. Det var alltså ett rent skoj. Så måste det ju vara.

Det är samma motivering som gör att forskare i dag säger att texten i Jesaja 45 inte kan vara från 700-talet f Kr då Jesaja levde, för Koresh som nämns vid namn levde först på 500-talet. Experterna säger att det är omöjligt att någon kunnat namnge honom så länge i förväg och dessutom förutse precis vad han ska göra, nämligen att han ska säga att Jerusalem ska byggas upp och templets grund ska läggas på nytt. Så står det i Jes 44:28.

Men nu står det också något annat i texten.

Jag är HERREN, och det finns ingen annan. Utom mig finns ingen Gud.

Och längre fram (v 9, 11–12):

Ve den som tvistar med sin Skapare, en lerskärva bland jordens skärvor!

Så säger HERREN, Israels Helige och Skapare: Fråga mig om det som ska komma. Låt mig ha omsorg om mina söner och mina händers verk. Det är jag som har gjort jorden och skapat människorna på den.

Visst är det omöjligt för människor att namnge personer som kommer att leva 200 år senare och förutsäga vad de ska göra. Men det är inte omöjligt för Gud! Det är ju han som har gjort oss alla, skulle inte han veta vad som ska ske i framtiden och skulle inte han kunna berätta för sin profet om det? Och samme Gud har genom Jesaja också förutsagt att Jesus skulle födas av en jungfru 700 år senare!

Vem var då denna Koresh, som Gud hade smort till sin tjänare?

Han var den perserkung som år 539 f Kr besegrade Babel och utfärdade en befallning att de judiska fångarna skulle få återvända till sitt land efter den 70-åriga fångenskapen. Och han gav också en befallning att de skulle få bygga upp Jerusalem och dess tempel. Så här står det i Esra 1:1–4:

Detta hände i den persiske kungen Koreshs första regeringsår. För att Herrens ord genom Jeremia skulle uppfyllas påverkade Herren den persiske kungen Koresh sinne, så att han över hela sitt rike lät kungöra, både muntligt och skriftligt:

2 "Så säger Koresh, kung av Persien: Herren, himlens Gud, har gett mig alla riken på

jorden, och han har befallt mig att bygga ett hus åt honom i Jerusalem i Juda. 3 Den bland er som tillhör hans folk ska bege sig upp till Jerusalem i Juda för att bygga upp Herrens, Israels Guds hus, och hans Gud ska vara med honom. Han är den Gud som bor i Jerusalem. 4 Alla som finns kvar, på varje ort där de bor som främlingar, ska få hjälp av folket på orten. De ska få silver, guld, gods och boskap utöver det som frivilligt ges till Guds hus i Jerusalem.”

Det står att Herren påverkade Koreshs sinne till att utfärda det här påbudet. Nu var tiden inne att Jesajas profetia skulle gå i fullbordan.

Otrons källa

Men det här kan inte det mänskliga förnuftet smälta. Därför säger man att den här delen av Jesaja måste ha kommit till efter att Koresh hade utfärdat sitt påbud, för ingen kan ju säga sådant i förväg. Men Gud kan! Och han har gjort det.

Den här texten är ett starkt vittnesbörd om Guds allmakt. Den vittnar om hur Gud lägger sina ord i sin profets mun, och det ordet är sant. Därför har detta samma ord en så stark verkan: det väcker tro, men det väcker också förnekelse och förhärdelse. I dag kommer det ordet till oss för att vi ska tro, för att vi ska bereda väg för Herren som kommer.

På grund av samma otro som förnekar att Gud kunde låta Jesaja tala om Koresh 200 år innan han var verksam menar man också att profeterna i GT inte hade kunnat förutsäga att Jesus skulle födas av en jungfru. Och självfallet förkastar man också allt det övernaturliga som Jesus gjorde, alla hans under, också att han uppstod ur graven.

Den här texten blir alltså en vattendelare. En del tror att Jesaja verkligen har fått Guds ord om en kung som uppträder först ett par hundra år senare, och därmed också att profeterna i GT har sett att Jesus skulle komma som Messias, den Smorde profeten, prästen och kungen, med alla de under som hör samman med honom. Andra kan inte tro att Gud handlar på det sättet. I så fall ligger det nära till hands att man också förkastar Jesus. Så har det också skett. Många är de lärda teologer, biskopar,

präster och professorer, som på grund av denna otro, ofta grundad just i Jesajas unika profetior, hamnat vilse och också förleder andra. Det är det här som är orsaken till folkkyrkans förfall, och inte bara den, utan de flesta etablerade kyrkosamfund har fått sin sjukdom av den här otro.

Gud säger: Ve den som tvistar med sin Skapare. Han är som en lerskärva som sätter sig upp mot krukmakaren som har gjort honom. Nej, om vi vill veta något om vad som ska komma, då ska vi fråga Gud, för det är han som äger all makt och gör det som han vill. Ingenting som sker, vare sig lycka eller olycka, kan någonsin ske utan att Herren gör det.

Därför är perserkungen Koresh en Herrens vägröjare. Det som han gjorde, då han verkställde Guds befallning, pekar fram mot Jesus Kristus. Han var redskapet för att Guds löfte till patriarkerna skulle bli verklighet. Han såg till att Jerusalem fick vara platsen för Jesu lidande och död för världens synder. Han befallde att templet skulle byggas upp så att den förebild för Jesu offerdöd som finns i templets allra heligaste skulle vara en ständig påminnelse om att det en dag skulle ske ett evigt gällande offer för alla människor.

Koresh-profetian är också något mera. Den är en dom över vår tids andliga avfall. Den är en dom över alla dem som inte tar Guds ord som sanning, och som därför lett till den upplösning som finns i både samhälle och kyrka i dag.

Också på Gamla testamentets tid var det lärrouplösning och otro. Människorna är likadana under alla tider. Den tid som rådde när Jesus kom påminner starkt om vår tid. Då sände Gud Johannes Döparen, som är en huvudperson i dagens texter. Vi ska vika av en stund till evangelietexten i Luk 3.

Johannes Döparen och Bibelns noggranna historia

Evangelisten Lukas understryker hur noggrant han har tagit reda på allt när han skriver sitt evangelium. Han placerar in Döparen exakt i historien för att ge oss en klar bild av hur situationen i det heliga landet var när Johannes Döparen framträdde.

Guds ord kom till Johannes i kejsar Tiberius femtonde regeringsår, när Pontius Pilatus var ståthållare i Judéen, när Herodes var landsfurste i Galileen, hans bror Filippus i Itureen och Trachonitislandet och Lysanias i Abilene, när Hannas och Kaifas var överstepräster. Så här noggrann är Gud när han berättar om världshistoriens viktigaste händelser. Han talar inte som sagorna gör: "det var en gång", utan allt är exakt historiskt förankrat.

Han är lika exakt när det gäller profeterna i Gamla testamentet. Jesaja börjar sin profetbok med att exakt beskriva tidpunkten för sin verksamhet från första början ända till slutet.

Så här gjorde Gud för att vi skulle ha ett fast och säkert vittnesbörd och för att vi skulle lära känna omständigheterna som rådde under Jesu tid. Det är också därför som det är viktigt lära känna historien under Jesajas tid: hur världsmakterna straffade Nordriket Israel på Guds uppdrag och hur Juda ett århundrade senare, under Jeremias tid, skövlades och folket fördes till Babylonien. Det här utfördes på Guds befallning. Vi behöver känna till hur perserna under Koresh störtade det babyloniska riket och lät judarna återvända, precis som Gud hade sagt genom Jeremia. Också det skedde på Guds befallning. Koresh var Guds tjänare. Vi behöver se hur allt det här styrs av Gud så att han bevarar en rest av sitt folk för att sedan låta Jesus födas enligt löftet till kung David.

Vi behöver alltså en kunskap i Israels historia sådan den framställs i GT. Det är en del av vår Bibel. Och ingen del av vår Bibel är onödig. Därför ska vi noggrant studera den och ta Guds ord för givet, precis som Jesus sa att Skriften inte kan bli om intet och så som Paulus bekände att han tror allt som är skrivet i lagen och profeterna.

Vi människor har inte lätt att tro det övernaturliga, varken nu eller förr i tiden. Vi kanske tror det var enklare förr, när människorna var vidskepliga och trodde på alla möjliga gudar. Men hur var det när Abraham och Sara fick veta att Sara skulle föda Isak på sin ålderdom, vid 90 års ålder, trodde de? Nej, de log.

Till det sa Gud: *Skulle något vara omöjligt för HERREN?* Han gör vad han vill. Han har gjort

under igenom hela GT, och han gör under med Jesus och genom honom. Allt det vittnesbörd som han har gett oss i sitt Ord är bevis för att det är Herren som har makten och gör vad han vill.

Därför bestyrker Lukas sina ord om Johannes med förutsägelsen från Jesaja: *En röst ropar i öknen: Bana väg för Herren!* Så som Jesaja fick ordet om Koresh fick han också veta att Johannes skulle komma som vägröjare. Och så som Koresh, den hedniske kungen, blev Herrens redskap, så skulle också Johannes peka på Jesu uppgift att bli världens Frälsare: *Alla människor ska se Guds frälsning.*

Vi har sett det!

Vi är i en lycklig situation: vi har sett hur allt det här har gått i uppfyllelse. Om vi bara vill öppna våra ögon och ta emot budskapet så som Gud har gett det genom sina profeter, så ser vi vilken välsignelse det är att ha en sådan Gud.

Tvärt emot alla dem som påstår att Gud är hård, cynisk och känslökall berättar Bibeln om en Gud som älskar och har tålmod. Den berättar om hur han hade tålmod med sitt utvalda folk, trots att de ständigt avföll, trots att de svek sina löften vid Sinai och glömde de stora välgärningar som Gud visat dem under historiens gång.

Samma älskande och förbarmande Gud kommer till oss, som också har gått våra egna vägar. Gud har tålmod, och därför kommer han också i dag med profetens ord till oss som så många gånger syndat och fallit: *omvänd er och tro evangelium!* Se på Jesus, se Guds Lamm! Se på honom som tar bort världens synd!

Den här tiden på året brukar vi städa upp inför julen. Men ännu viktigare är det att städa upp i andligt avseende. Det gör vi genom att ödmjuka oss under lagens ord som straffar oss och vända oss till Jesus som i sig är vittnesbördet om Guds kärlek. Då ska vi se hur Guds löfte till Koresh blir verklighet också hos oss:

Jag ska ge dig skatter som är dolda i mörkret och hemliga rikedomar, för att du ska

inse att jag är HERREN som kallar dig vid ditt namn, jag är Israels Gud.

De skatter som har uppenbarats för oss och som vi har fått del av genom dopet och tron är syndernas förlåtelse, liv och salighet. Det njuter vi av redan nu och ska göra det i fullkomlighet i evighet i Guds rike, när Jesus kommer tillbaka. Så sant som Gud har uppenbarats för Jesaja vad som skulle komma i en avlägsen framtid, lika sant står det ordet som säger oss att det har fullbordats för 2000 år sedan. Och lika sant är det att var och en som åkallar Herrens namn ska bli frälst.

Låt oss alltså med glädje bekänna med Paulus (1 Tim 1:15):

Det är ett ord att lita på och värt att tas emot av alla, att Kristus Jesus kom till världen för att frälsa syndare – och bland dem är jag den störste!

Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre.